The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

Military Science. Vol. 3 No. 3 (2025)

Received: *September 4, 2025* | **Revisions Requested:** *October 20, 2025* | **Revision Received:** *October 29, 2025*
Accepted: *November 7, 2025* | **Published Online:** *December 1, 2025*

Licensed (C) by Creative Commons Attribution International License 4.0 (CC BY-NC-SA)

DOI: 10.62524/msj.2025.3.3.1

Глобалізм і нова епоха воєн: від світового порядку до асиметрії безпеки

Олександр Сирський
кандидат військових наук
Головнокомандувач Збройних Сил України
03168, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: sirsk_os@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6396-7559

Олег Семененко
заслужений діяч науки і техніки України
доктор військових наук, професор
заступник начальника Центрального науково-дослідного інституту
Збройних Сил України з наукової роботи
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 28 Б, Київ, Україна
e-mail: aosemenenko@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6477-3414

Андрій Лебеденко
заступник Головнокомандувача Збройних Сил України
Апарат Головнокомандувача Збройних Сил України
03168, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: a.lebedenko@mil.ua
ORCID: 0009-0002-3332-1591

Анатолій Лойшин
доктор філософії
заступник начальника з навчальної роботи Військового інституту
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
03189, вул. Юлії Здановської, 81, Київ, Україна
e-mail: aloishyn@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2769-9336

“Коли світовий порядок руйнується, питання не в тому, хто виграє війну, а хто зможе створити нову рівновагу…”
Генрі Кіссінджер

“Глобалізація – це не лише інтеграція, а й множення ризиків, які не визнають державних кордонів...”
Ульріх Бек

Анотація. Сьогодні глобалізм означає не лише інтеграцію, а й взаємопроникнення ризиків, де інформаційна, енергетична, економічна, технологічна та когнітивна залежності стають інструментами впливу у світовій боротьбі за владу. Розпад традиційного "світового порядку" та посилення асиметрії безпеки створюють умови, у яких держави змушені реагувати не лише на військові, а й на системно-гібридні загрози, що охоплюють політичний, економічний, інформаційний і технологічний виміри. російсько-українська війна стала найяскравішим проявом постглобалістської епохи, у якій руйнуються уявлення про стабільність міжнародної системи безпеки. Агресія росії проти України оголила кризу глобальних інститутів, продемонструвала безсилля ООН і Ради Безпеки, зруйнувала міф про "невідворотність миру" у взаємозалежному світі. Війна показала, що глобалізм, замість створення єдиних правил співіснування, породив мережу залежностей, яку агресори навчилися використовувати як зброю шляхом енергетичного шантажу, інформаційних операцій, технологічної ізоляції та економічного тиску. Отже, головна мета статті – детально дослідити трансформацію поняття "глобалізм", визначити його трансформацію впродовж історичного шляху та вплив на "світовий порядок", стан безпеки у світі, а також визначити основні шляхи зменшення негативних впливів глобалістичних тенденцій та лідерів-глобалістів на Україну сьогодні. Основними результатами статті є те, що в ній: досліджено появу та історичну трансформацію поняття "глобалізм" (globalism), а також сформовано хронологічну таблицю формування цього терміна; сформовано низку факторів, які демонструють схильність до поступок або обережної політики у протистоянні з лідерами-глобалістами; розкрито та узагальнено основні терміни, що пов'язані з тематикою глобалістики у сфері світової та національної безпеки; розкрито основні етапи шляху від "світового порядку" до "асиметрії безпеки"; визначено основні характеристики ролі глобалістичних лідерів у світовому безпековому середовищі. Матеріали статті можуть бути корисними військовим теоретикам та практикам, які займаються розробленням стратегій сучасного ведення війни; аналітикам у сфері безпеки та оборони, які досліджують трансформацію збройних конфліктів; дослідникам у галузі формування філософії війни, військової історії та міжнародних відносин; політикам і військовим керівникам, які формують оборонну політику та військові доктрини.

Ключові слова: асиметрична безпека, воєнно-політична обстановка, воєнна безпека, війни та воєнні конфлікти, глобалістика, глобалізм, гібридні війни, лідери-глобалісти, світове безпекове середовище, обороноздатність, оборонно-промисловий комплекс, національна безпека, критерії оборонної достатності, технологічні переваги, стратегічний аналіз.

Вступ (Introduction)

У сучасну епоху глобалізаційних процесів поняття "глобалізм" вийшло далеко за межі свого початкового змісту, трансформувавшись із економічної категорії у комплексне соціально-політичне та безпекове явище. Уперше термін "глобалізм" почали застосовувати у 1940-х роках для позначення концепцій універсальної економічної інтеграції та ідеї створення єдиного світового порядку після Другої світової війни [1–4]. У 1980–1990-х роках він набув нового змісту, як символ епохи економічної відкритості, ліберального ринку, технологічного обміну та міждержавної взаємозалежності. Проте початок XXI століття змінив сутність глобалізму: із символу розвитку він поступово перетворився на фактор уразливості, джерело нових форм конкуренції, конфліктів і війни [21–31].

Глобалізм нині – це не лише інтеграція, а й взаємопроникнення ризиків, де інструментами впливу у світовій боротьбі за владу є інформаційна, енергетична, економічна, технологічна та когнітивна залежності [3–9]. Посилення асиметрії безпеки та порушення традиційного "світового порядку" призводять до того, що держави мають реагувати і на

військові, і на системно-гібридні загрози, що охоплюють політичний, економічний, інформаційний і технологічний виміри [1–20].

Війна, розв'язана росією проти України, зруйнувала уявлення про стабільність міжнародної системи безпеки, виявила кризу глобальних інститутів, безсилля ООН та Ради Безпеки, зруйнувала міф про "невідворотність миру" у взаємозалежному світі. Досвід цієї війни свідчить про те, що глобалізм, замість єдиних правил співіснування, створив мережу залежностей, яку агресори навчилися використовувати як зброю шляхом енергетичного шантажу, інформаційних операцій, технологічної ізоляції та економічного тиску [21–23].

Паралельно війна Ізраїлю та ХАМАС [24], постійна напруга між Індією та Пакистаном, а також низка регіональних конфліктів на Близькому Сході, у Сахелі та Тихоокеанському регіоні демонструють те, що глобалізація не усуває воєн, а лише змінює їхню природу. Війни стають асиметричними, тобто державні й недержавні актори, цифрові технології, штучний інтелект, економічні санкції та когнітивний вплив взаємодіють у новому просторі боротьби [25–31]. Для України ці процеси мають екзистенційне значення. Саме на її території стикнулися дві парадигми – залишки старого імперського світу та нова, асиметрична модель глобальної безпеки, де держава, що обороняється, використовує інновації, мережеві системи, цифрові технології та глобальну солідарність як стратегічну зброю. Водночас український досвід війни формує нові стандарти воєнної адаптації у глобалізованому світі, змушуючи переосмислювати засади національної та колективної безпеки. Таким чином, актуальність дослідження визначається низкою аспектів стратегічного значення, а саме [1–20]:

глибокими трансформаціями поняття "глобалізм", від економічного ідеалу до фактора стратегічної уразливості;

кризою традиційної архітектури міжнародної безпеки, яка виявилася неспроможною запобігати конфліктам у взаємопов'язаному світі;

необхідністю осмислення нової епохи воєн, у якій асиметрія, гібридність і когнітивність стають базовими характеристиками збройних конфліктів;

потребою у розробленні оновлених підходів до національної безпеки України, що враховують виклики постглобалістичного середовища, багатовимірність загроз і міжсекторну природу сучасних війн.

Матеріали та методи (Materials and Methods)

Поняття "глобалізм" (globalism) виникло у середині XX століття як спроба концептуально осмислити процеси, що почали формувати нову світову взаємозалежність, а саме: економічну, технологічну, інформаційну та політичну. Його еволюція тісно пов'язана з етапами розвитку міжнародної системи, від післявоєнного світопорядку до сучасного етапу постглобалізму. Термін "globalism" уперше з'явився у працях американського економіста Чарльза Ервіна Вебстера (Charles E. Webster) у 1943–1944 роках, який використовував його для позначення ідеї єдиного світового економічного простору після Другої світової війни [30]. У 1944 році газета "The New York Times" вперше вжила слово "globalism" у політичному контексті для опису глобальної стратегії США на противагу ізоляціонізму [31]. Пізніше термін став уживатися у науковій літературі під впливом процесів деколонізації, розвитку міжнародних організацій і формування Бреттон-Вудської системи. У табл. 1 розкрито основні особливості трансформації терміна "глобалізм" (globalism).

Сучасні війни дедалі частіше розглядаються не лише у площині регіональних конфліктів, а як наслідок глобальних процесів, що формують нову архітектуру світового порядку. В умовах постійної трансформації міжнародних відносин особливого значення набуває феномен глобалізму, який визначає напрями розвитку економіки, політики, безпеки та суспільних відносин у світовому масштабі. Саме глобалізм стає тим фактором, що одночасно сприяє

інтеграції та взаємозалежності держав, але водночас породжує нові форми протистояння і стає джерелом воєнних конфліктів [1–31].

Ключову роль у цьому процесі відіграють лідери-глобалісти, характер управління значної частини яких є авторитарним чи диктаторським. Їхні дії визначають вектори геополітичної нестабільності, адже використання воєнної сили та агресивної політики стає інструментом утвердження глобального впливу. Такі лідери виступають не лише суб'єктами локальних воєн, а й каталізаторами системних змін у міжнародній безпеці.

Сучасний стан воєнно-політичної обстановки у світі засвідчує, що ключовими аспектами впливу глобалістики на безпекове середовище є те, що:

війна розглядається як основний інструмент глобалістичних трансформацій;

глобалізм стає не лише культурно-економічним явищем, а й джерелом воєнної нестабільності;

лідери-глобалісти є каталізаторами змін і джерелом конфліктів, які позначаються на світовій безпеці.

російсько-українську війну сьогодні треба розглядати як приклад і точку відліку для ширшого аналізу глобалістичних змін у світі. Ця війна є яскравим прикладом того, як дії глобалістичного лідера можуть вплинути на глобальний порядок [1–5]. кремлівський режим на чолі з путіним, використовуючи поєднання воєнної агресії, енергетичного та інформаційного тиску, фактично підриває основи існуючої системи міжнародної безпеки.

Таблиця 1. Трансформації поняття "глобалізм" (globalism) в історичному розвитку

Період	Основна сутність терміна	Характер трансформації
1940–1950	Глобалізм як ідея єдиного світового управління і створення системи колективної безпеки після Другої світової війни.	Від політичного ідеалу миру, до формування міжнародних інститутів (ООН, МВФ, Світовий банк).
1960–1970	Глобалізм як економічна інтеграція, зростання ролі транснаціональних корпорацій, розвиток міжнародної торгівлі.	Економічний зміст домінує над політичним; формується поняття "єдиної світової економіки".
1980–1990	Глобалізм як універсальна ідеологія ліберального ринку, вільного руху капіталу, інформації та технологій.	Символ епохи "Вашингтонського консенсусу", підкріплений політикою США й утвердженням моделі неоліберального порядку.
2000–2010	Глобалізм як мережева взаємозалежність, поява цифрової глобалізації, формування глобальних ризиків (тероризм, енергетика, фінанси).	Зміщення фокусу від економіки до безпеки. Глобалізація породжує нові вразливості.
2020 – дотепер	Глобалізм як фактор геополітичної нестабільності та асиметрії безпеки, тобто взаємозалежність використовується як зброя (енергетична, інформаційна, когнітивна).	Перехід до епохи *постглобалізму*, від ідеї єдності до нових форм конфліктності, фрагментації світу та переосмислення національного суверенітету.

путін як глобаліст нового типу прагне не лише контролювати регіональний простір, а й змінити баланс сил у світі, нав'язавши альтернативну систему міжнародних відносин, де сила превалює над законами міжнародного права. Це вже має безпосередні наслідки для країн Європи та США: від трансформації їхніх систем національної безпеки до переосмислення стратегій колективної оборони, енергетичної політики та інформаційної стійкості. Європейські держави змушені переглядати політику залежності від авторитарних режимів, а США змушені балансувати між глобальним лідерством та внутрішніми викликами [1–8].

Також можна сказати під іншим кутом зору, що термін "глобалізм" пройшов шлях від оптимістичної концепції єдності людства 1940–1950 років до символу системної уразливості світу, у якому взаємозалежність стала зброєю, а глобальні зв'язки – полем стратегічної боротьби. Його сучасне розуміння інтегрує політичний, економічний, воєнний і когнітивний

виміри, визначаючи головний контекст нової епохи воєн і трансформації світового безпекового середовища. У табл. 2 розкрито хронологічну послідовність формування терміна "глобалізм" (globalism) в літературі.

Таблиця 2. Хронологічна таблиця формування терміна "глобалізм"

Автор, джерело, рік	Визначення (скорочено)	Сфера поширення та особливості
Charles E. Webster, 1943	Глобалізм – це концепція єдиного світового економічного простору, що ґрунтується на взаємозалежності держав після війни.	Економічна: ідея спільного розвитку як запобіжник війнам.
The New York Times, 1944	Політика глобалізму – це протилежність ізоляціонізму; стратегічне бачення США як світового лідера.	Політична: формування глобального лідерства через участь у світових процесах.
Hans Morgenthau, "Politics Among Nations", 1948	Глобалізм – це утопічне прагнення створити світовий уряд, що суперечить реалістичній природі міжнародної політики.	Політична: критика ідеї світового порядку.
Immanuel Wallerstein, "The Modern World-System", 1974	Глобалізм – це вияв історичної логіки капіталістичної світ-економіки, що прагне універсалізації ринку.	Економічно-соціальна: системна нерівність, центр –периферія.
David Held, "Global Transformations", 1999	Глобалізм – це багатовимірний процес інтенсифікації глобальних зв'язків, що змінює суверенітет і політичні інститути.	Політично-соціальна: інституційна трансформація держави.
Ulrich Beck, "World Risk Society", 1999	Глобалізм – це новий тип суспільства ризику, де глобальні проблеми (екологія, безпека, технології) виходять за межі держав.	Соціальна безпекова: глобальні ризики як нова категорія загроз.
Joseph Stiglitz, "Globalization and Its Discontents", 2002	Глобалізм – це економічна система, що приносить вигоди центрам сили, але поглиблює нерівність між державами.	Економічно-політична: критика неоліберального порядку.
Henry Kissinger, "World Order", 2014	Глобалізм – це стан світу, у якому інтеграція випереджає політичне узгодження, породжуючи нестабільність.	Геополітично-безпекова: криза глобального порядку.
Yuval Noah Harari, "21 Lessons for the 21st Century", 2018	Глобалізм – це мережа взаємозалежності, де виклики (кіберзагрози, клімат, війна) мають наддержавний характер.	Культурно-технологічна: глобалізація проблем як форма уразливості.

Результати (Results)

Глобалізм, як двигун нової епохи воєн, окреслює нові орієнтири, від світового порядку до асиметрії безпеки. Глобалізм, що історично виник як процес економічної, технологічної та інформаційної інтеграції, сьогодні перестав бути лише синонімом відкритості ринків і міждержавної співпраці. У XXI столітті глобалізація має дволикий характер, бо вона створює безпрецедентні можливості для розвитку і взаємодопомоги, але одночасно породжує нові вразливості та механізми тиску, якими користуються як державні, так і недержавні суб'єкти. Результатом стало формування нової епохи воєн, у якій класичні моделі міждержавних конфліктів доповнюються (або замінюються) мережевими, гібридними й асиметричними способами боротьби. До ключових характеристик "нової епохи воєн", які формують глобалізм, належать:

1. Техніко-інформаційна асиметрія. Доступ до цифрових технологій, даних, штучного інтелекту і кіберзасобів значно знижує бар'єри входу у війну. Недержавні актори та держави без великої армії здатні організувати руйнівні операції (кібератаки, дезінформація) із мінімальними ресурсами. Технологічні ланцюги постачання та залежності (наприклад,

мікросхеми, хмарні послуги) стають об'єктом стратегічного контролю та уразливістю.

2. Економічна й енергетична взаємозалежність як інструмент тиску. Глобалізм породжує мережі торгівлі й фінансів, які легко перетворюються на механізми санкцій, ембарго, енергетичного шантажу або фінансового відключення. Такі інструменти змінюють спосіб ведення битв без прямих пострілів, але з руйнівними наслідками для державної витривалості.

3. Інформаційно-когнітивна війна. Масова цифрова комунікація, соцмережі та глобальні медіа створюють нові фронти боротьби за наративи, легітимність, внутрішню стабільність. Взаємозалежність інформаційного простору дозволяє зовнішнім акторам впливати на політику, економіку та суспільний настрій швидко й масово.

4. Гібридність і мультидоменність. Сучасні конфлікти об'єднують кіберпростір, економіку, дипломатію, енергетику, право та воєнні дії. Стирається межа між військовими і невійськовими засобами: санкції, кібератаки, приватні військові компанії, проксіформування та інформаційні операції працюють як єдиний боєздатний комплекс.

5. Розмивання ролі держави й зростання ролі недержавних акторів. Глобалізація посилює роль транснаціональних корпорацій, міжнародних організацій, діаспор, приватних військових формувань і мережевих рухів, які можуть діяти як незалежні від держави сили і впливати на конфлікти.

6. Фрагментація міжнародних норм і кризова архітектура світового порядку. Глобальні інститути, створені у XX столітті, виявляються не готовими до нових типів загроз. Це породжує вакуум, у якому регіональні гравці й недержавні структури створюють власні правила, що веде до фрагментації порядку.

Розкриємо основні етапи шляху від "світового порядку" до "асиметрії безпеки".

Початковий світовий порядок (після Другої світової війни). Характеризувався репаративними інститутами (ООН, МВФ, Світовий банк), формалізованими правилами міждержавних відносин та переважною роллю держав у визначенні безпеки.

Ера інтенсифікації глобалізації (кін. XX – поч. XXI ст.). Вільний рух капіталу, торгівля, цифровізація. Міжнародні норми часто передбачали координацію, але інститути не адаптувались до швидкості змін. Паралельне породження вразливостей. Зростання взаємозалежності зробило системи більш ефективними, але й більш чутливими до локальних ударів, що легко транслюються по глобальних ланцюгах. Використання взаємозалежностей як зброї, тобто держави та недержавні актори почали цілеспрямовано маніпулювати економічними, енергетичними, інформаційними залежностями (приклади: енергетичний шантаж, блокування постачання, санкції, інформаційні кампанії). Зростання асиметричних тактик і гібридності, які характеризуються тим, що класичні прямі конфлікти йдуть у тінь, натомість розвиваються конфлікти з використанням непрямих засобів, "мережевих ударів", маніпуляцій інформацією та кібероперацій.

Новий стан – це "асиметрія безпеки". Безпека припиняє бути симетричною категорією, в якій дві армії ведуть бій на полі бою; натомість безпека – багатовимірна, мережеасиметрична, включає цивільні сфери й транснаціональні процеси.

Розглянемо конкретні механізми (із прикладами сучасних конфліктів):

російсько-українська війна. Демонстрація енергетичних, інформаційних і технологічних інструментів впливу (енергетичні контракти, кібероперації, інформаційні кампанії). Водночас, приклад оборони, що використовує глобальні мережі підтримки, санкції проти агресора, приватні ініціативи та технологічну допомогу. Україна стала "лабораторією" нових форм асиметричного опору: безпілотні системи, кіберзахист, інформаційна дипломатія, мобілізація діаспори та волонтерських мереж.

Війна між Ізраїлем та ХАМАСом. Поєднання державної воєнної потужності з асиметричними методами недержавного актора: тунелі, ракетні обстріли, інформаційні атаки, соцмережі. Глобалізація поширює медійну присутність конфлікту і міжнародні реакції, що

швидко впливають на політичну логіку дій учасників.

Війна між Індією та Пакистаном. Хоча конфлікт традиційно міждержавний, сьогодні він посилюється кіберінцидентами, зовнішнім впливом діаспор, інформаційною пропагандою та геоекономічними інструментами. Міжнародні ланцюги озброєнь, технологічні зв'язки та регіональна політика перетворюють потенційне протистояння у багатовимірний ризик.

Розкриємо наслідки впливу глобалістичних тенденцій для архітектури безпеки й державної політики:

Роль держави переглядається. Держава залишається ключовою, але її функції розширюються: від армії до забезпечення кіберстійкості, стійкості ланцюгів постачання, інформаційної безпеки та координації з приватним сектором.

Необхідність мультисекторного підходу. Безпека стає міжвідомчою і міжсекторальною: оборона, енергетика, транспорт, фінанси, телекомунікації, освіта й культура, усі мають стратегії стійкості.

Переосмислення колективної безпеки. Традиційні альянси мають адаптуватися, включивши в себе кіберзахист, технологічну кооперацію, санкційні інструменти й інформаційну взаємодію.

Зростання значення швидкості адаптації та інновацій. Хто швидше впроваджує технології захисту і стратегії протидії, отримує перевагу в мережевих та асиметричних конфліктах.

Імплікації для України (практичні напрями реагування):

диверсифікація ланцюгів критичної інфраструктури;

енергетика, постачання мікросхем, ліків, зменшення вразливості через резерви, локалізацію виробництва та міжнародну кооперацію;

кіберстійкість і криптобезпека, а саме інвестиції в кіберзахист державних і приватних систем, навчання кадрів, симуляції атак і відпрацювання сценаріїв;

інформаційна стратегія. Централізована координація контрпропаганди, просвітницькі кампанії та робота з міжнародними медіа й діаспорою;

мобілізація "м'якої сили", дипломатія, інформаційна дипломатія, юридичні ініціативи в міжнародних судах, робота з НГО і міжнародними партнерами;

гібридна оборона. Поєднання військових можливостей із цивільними засобами: резерви ІТ-фахівців, волонтерські мережі, приватні ініціативи з постачання обладнання;

правова та нормативна база. Оновлення законодавства для регулювання приватних військових структурувань, санкцій, кіберзлочинності та інформаційних маніпуляцій.

Навіть сильні та економічно незалежні сьогодні країни чи інтеграційні блоки (наприклад, США, Європейський Союз, НАТО) нерідко демонструють схильність до поступок або обережної політики у протистоянні з лідерами-глобалістами. Це пояснюється комплексом факторів, які виходять далеко за межі класичного військового чи економічного потенціалу. Розглянемо основні із них, а саме:

по-перше – асиметрія загроз. Лідери-глобалісти часто застосовують асиметричні стратегії тиску – від використання енергетики та критичної інфраструктури як зброї до інформаційних, кібернетичних і когнітивних атак. Такі методи дозволяють їм завдавати шкоди, яку складно нейтралізувати стандартними військово-політичними інструментами. Саме непередбачуваність і асиметричність дій викликають у сильних держав страх неконтрольованої ескалації;

по-друге – страх глобальної ескалації. Лідери-глобалісти часто володіють ядерним арсеналом або здатністю створити загрозу глобального масштабу (масові міграції, продовольчі чи енергетичні кризи). Сильні країни розуміють, що пряме протистояння може призвести до катастрофічних наслідків не лише для них, а й для всього світу. Тому превалює стратегія "стримування через компроміс", а не прямої конфронтації;

по-третє – економічні взаємозалежності. Глобалізація зробила навіть найбільш економічно розвинені країни вразливими: енергетична залежність Європи від росії, залежність США від китайських виробничих ланцюгів, уразливість фінансових ринків до глобальних криз. Лідери-глобалісти використовують ці “точки уразливості” як інструмент шантажу, змушуючи сильних гравців обирати політику часткових поступок;

по-четверте – політичний і суспільний страх перед війною. У демократичних суспільствах політики залежать від громадської думки. Більшість населення в країнах Заходу не готові жертвувати комфортом чи безпекою заради конфлікту з далеким глобалістичним лідером. Це змушує уряди вести переговори, “відкладати рішення” або шукати дипломатичні виходи замість жорсткої конфронтації;

по-п’яте – перевага тактики “умиротворення” (appeasement). Стикнувшись з агресивними глобалістичними лідерами, сильні країни часто обирають тактику покрокових поступок і обмеженого стримування, сподіваючись виграти час або уникнути прямого зіткнення. Така позиція базується на уявленні, що “раціональний” лідер зупиниться після досягнення частини своїх цілей, хоча на практиці це рідко працює;

по-шосте – використання глобалістами внутрішніх розколів. Лідери-глобалісти майстерно експлуатують внутрішньополітичні протиріччя у сильних державах і союзах, поширюючи дезінформацію, корумпуючи еліти, підтримуючи крайні політичні рухи. Це знижує здатність сильних країн діяти єдиним фронтом і робить їх більш схильними до поступок.

Отже, навіть економічно та військово потужні держави “бояться” глобалістів через ризик неконтрольованої ескалації, залежність від глобальних систем, страх втратити внутрішню стабільність і тиск громадської думки. Замість прямої конфронтації вони часто обирають позицію обережного балансування, поєднуючи дипломатію, санкції та часткові поступки, що дозволяє виграти час, але водночас створює умови для подальшої агресії з боку глобалістичних лідерів.

Для забезпечення більшої чіткості та однозначності у трактуванні понять, пов’язаних із глобалістикою та її впливом на сферу світової та національної безпеки, доцільним є систематизація ключових термінів (табл. 3) [1–31]. Узагальнення та зіставлення їх у науковому дискурсі дає можливість краще зрозуміти природу глобалістичних процесів, механізми їхнього впливу на воєнно-політичні відносини та формування нових викликів безпеці.

Розглянемо більш детально, що являють собою лідери-глобалісти. Це політичні діячі, які завдяки концентрації влади, ресурсів і міжнародного впливу визначають траєкторії розвитку глобальних процесів. Їхні дії здатні трансформувати систему міжнародної безпеки, спричиняти воєнні конфлікти та змінювати баланс сил у світі. Вони можуть виступати як ініціаторами інтеграційних процесів, так і джерелами глобальної нестабільності.

Визначимо те, чим небезпечні лідери-глобалісти для світової безпеки, а саме:

по-перше – обов’язковий ревізіонізм норм, тобто нав’язування “права сили” замість права договорів;

по-друге – ескалація через асиметрію, де ставка робиться на ядерне стримування, енергетичний та продовольчий шантаж, масовані інформаційно-психологічні операції;

по-третє – усім відомі проксівійни й так званий “експорт нестабільності” шляхом розпалювання конфліктів у третіх країнах як дешевий спосіб змінити баланс сил;

по-четверте – прискорення корозії інститутів державної діяльності шляхом підкупу еліт, впливу на медіаплатформи, політичного дроблення союзів;

по-п’яте – технологічне домінування через контроль над критичними вузлами (чипи, SWIFT-аналоги, підводні кабелі, платформи штучного інтелекту).

Таблиця 3. Основні терміни, що пов'язані з тематикою глобалістики у сфері світової та національної безпеки

Термін	Джерело / Автор	Визначення
Глобалізм	І. Валлерстайн, Дж. Стігліц, З. Бауман	Ідеологія та політична практика, що передбачає інтеграцію світу в єдину систему економіки, політики та культури під впливом провідних центрів сили.
Глобалістика	І. Мазур, В. Чумаков, А. Урсул	Науковий міждисциплінарний напрям, що досліджує глобальні процеси, проблеми й перспективи розвитку людства в умовах глобалізації.
Глобальність	власна розробка	Властивість процесів, явищ чи рішень, що охоплюють увесь світ, мають планетарний масштаб та впливають на міжнародну безпеку.
Лідери-глобалісти	власна розробка (на основі політологічних досліджень)	Політичні діячі, що визначають розвиток глобальних процесів, концентрують ресурси та впливають на формування нового світового порядку (часто диктатори або авторитарні лідери).
Глобальна безпека	ООН, Копенгагенська школа безпеки	Стан міжнародних відносин, за якого існує захист від загроз, що мають транснаціональний та планетарний характер (війни, екологічні кризи, тероризм).
Глобальна нестабільність	власна розробка	Система міжнародних відносин, де баланс сил руйнується через агресивні дії глобалістичних лідерів, що створюють нові конфлікти.
Глобальний порядок	І. Валлерстайн, С. Хантінгтон	Сукупність політичних, економічних та воєнних правил, що регулюють взаємодію держав і наддержавних утворень у світовому масштабі.
Глобальний конфлікт	власна розробка	Конфлікт, що має міжнародний вимір, впливає на світову безпеку, часто виходить за межі регіональних рамок і стає тригером для системних змін у світовому порядку.
Антиглобалізм	Н. Кляйн, Ж. Бодрійяр	Сукупність ідей та рухів, спрямованих проти глобалізації як системи економічної та культурної уніфікації, що підриває національну безпеку.
Глобальний диктатор	власна розробка	Лідер держави чи коаліції, що використовує глобалізаційні інструменти (економіку, енергетику, технології, інформацію) для агресивної експансії й підриву міжнародного порядку.
Глобальна гібридна війна	власна розробка (на основі концепцій Ф. Хоффмана, Г. Герці)	Форма війни, яка поєднує військові, економічні, інформаційні та когнітивні засоби впливу, що здійснюється на глобальному рівні.
Глобальна стратегія	ЄС (2016), НАТО (Strategic Concept, 2022)	Комплексний підхід до забезпечення міжнародної та національної безпеки у глобальному масштабі, що враховує взаємозалежності між державами.
Глобальна відповідальність	ООН, концепція "Responsibility to Protect"	Принцип, згідно з яким держави та міжнародні організації несуть спільну відповідальність за підтримку миру, прав людини та запобігання воєнним злочинам.
Неоглобалізм	власна розробка	Сучасна стадія глобалізації, що характеризується боротьбою за домінування між глобалістичними лідерами, відходом від співпраці до конфронтації та використанням війни як інструменту впливу.
Глобальна агресія	власна розробка	Використання воєнної сили або примусу глобалістичним лідером для зміни світового порядку й поширення власного впливу.
Глобальний шантаж	власна розробка	Застосування ядерної, енергетичної, продовольчої чи інформаційної зброї для тиску на сильні держави або блоки країн.
Енергетичний глобалізм	власна розробка (з урахуванням політекономічних досліджень)	Використання контролю над енергетичними ресурсами як інструменту геополітичного впливу та підриву безпеки інших держав.
Глобальний авторитаризм	власна розробка	Система, в якій авторитарні лідери використовують глобалізацію для зміцнення влади і проєкції сили поза межами власної держави.
Глобальна війна через посередників (proxy war)	С. Хоффман, сучасні дослідження воєн	Конфлікт, у якому глобалістичні лідери ведуть боротьбу не напряму, а через підтримку союзних чи залежних режимів, рухів і угруповань.
Глобальний ревізіонізм	власна розробка	Політика перегляду існуючих міжнародних правил і норм з боку глобалістичного лідера задля встановлення альтернативного світового порядку.
Інформаційний глобалізм	власна розробка (на основі концепцій М. Кастельса)	Використання глобальних інформаційних мереж для поширення пропаганди, дезінформації та когнітивного впливу.
Глобальний військово-промисловий вплив	власна розробка	Система експорту зброї, технологій та воєнної експансії, якою глобалістичні лідери підкорюють союзників та підтримують конфлікти.
Глобальний тероризм державного типу	власна розробка	Практика використання державою-агресором терористичних методів (страх, масові атаки по цивільних) як засобу глобального впливу.
Глобальна стратегічна нестабільність	НАТО (Strategic Concept, 2022), власна адаптація	Стан міжнародної системи, за якого дії глобалістичних лідерів створюють непередбачувані ризики ядерної, воєнної та економічної ескалації.

Якщо не зупиняти лідерів-глобалістів, тоді найбільш ймовірними наслідками їхньої діяльності у сфері світової безпеки буде:

нормативний зсув, тобто прецеденти агресії стають "новою нормою", зростає толерантність до воєнних злочинів;

каскад проксівоєн та регіональних перегрівів, ризики ядерної ескалації будуть тільки

наростати та набувати більшої ймовірності;

фрагментація глобалізації через блокову економіку, паралельні платіжні та техностандарти, деградація відкритих ринків;

стискання (різке зменшення) простору для демократій, бо так званий “sharp power” розмиває громадську стійкість, підриває союзницьку згуртованість;

хронічна стратегічна нестабільність через короткі цикли кризи та деескалації, зниження порогу застосування сили.

Отже, лідери-глобалісти – це не лише ідеологи глобалізації, а й джерела глобальних конфліктів. Вони формують нові виклики для національної та колективної безпеки, адже поєднують економічний, військовий, інформаційний і когнітивний виміри влади. Роль глобалістичних лідерів у формуванні нових джерел воєнних конфліктів є ключовою у сучасному міжнародному середовищі, адже саме вони, використовуючи ідеологію глобалізму, здатні створювати умови для дестабілізації регіонів, трансформації безпекових архітектур та легітимізації силових методів політики. Глобалістичні лідери часто сприймають себе як історичні постаті, покликані змінити існуючий світопорядок, і цим самим провокують нові джерела воєнних конфліктів. Їхня небезпека полягає в тому, що вони прагнуть не лише розширити вплив своїх держав, а й змінити саму систему правил і норм, на яких побудована міжнародна безпека.

Основними характеристиками ролі глобалістичних лідерів у світовому безпековому середовищі є:

ідеологічне обґрунтування агресії. Лідери-глобалісти вибудовують ідеологічні наративи, які виправдовують агресивну політику, від “історичної місії” до “боротьби проти несправедливого Заходу”. Це надає легітимності війнам та окупаціям;

маніпулювання глобальними проблемами. Вони використовують теми енергетики, міграції, кліматичних чи економічних криз як інструменти впливу, створюючи штучні загрози й конфлікти;

гібридні стратегії. Глобалістичні лідери активно застосовують кіберзброю, інформаційні кампанії, підтримку терористичних і сепаратистських рухів, що трансформує класичне розуміння війни;

переосмислення суверенітету. Вони намагаються підважити принцип недоторканності державних кордонів, розглядаючи інші країни як “сфери впливу”.

Лідери-глобалісти стають джерелом трансформації війн, адже їхні амбіції виходять за межі класичної конкуренції держав. Вони намагаються створити нову систему, у якій військові конфлікти легітимізуються як “історична необхідність” чи “боротьба за глобальну справедливість”. Це призводить до ерозії міжнародного права, зростання регіональних конфліктів, поширення гібридних загроз і загострення конкуренції між блоками.

Отже, глобалістичні лідери – це каталізатори нових воєн, які через власні амбіції трансформують характер збройних конфліктів і підривають стабільність усього світового порядку.

Аналізуючи сучасне безпекове середовище, стає очевидним, що глобалізм радикально трансформує як формати війни, так і механізми світової безпеки. На перший план виходить взаємозалежність як інструмент примусу: концепція “weaponized interdependence” – озброєна взаємозалежність (означає використання глобальних мереж економічної, фінансової та технологічної взаємозалежності як інструмента примусу, контролю чи тиску на інші держави) пояснює, як контроль над ключовими вузлами глобальних мереж, від фінансових повідомлень до інтернет-інфраструктури, дає ревізіоністським лідерам важелі для системного тиску. Саме ця рамка дозволяє зрозуміти, як глобалізація перетворюється на зброю, а щоденні технологічні й економічні процеси стають засобами війни.

Не менш важливою є гібридність та феномен “сірої зони”, де поєднання регулярних і

нерегулярних військових дій з кібератаками, інформаційними кампаніями та економічним шантажем формує новий тип конфліктності. Війна рф проти України стала емпіричним підтвердженням цієї теорії, показавши, що класичне розмежування “мир / війна” втрачає сенс.

У цьому контексті варто виділити й “sharp power” авторитарних режимів. На відміну від “м’якої сили”, що приваблює, “гостра сила” маніпулює інформаційними просторами, академічними та культурними інституціями, підриваючи демократії й союзи зсередини. У випадку України ми бачимо, як це працює через російську пропаганду, інструменти дезінформації та спроби формування альтернативної реальності.

Водночас офіційні безпекові рамки Заходу вже зафіксували цю трансформацію: НАТО у Стратегічній концепції 2022 та ЄС у Глобальній стратегії визначили гібридні та комбіновані загрози як нову реальність і задекларували необхідність комплексного 360-градусного підходу до оборони [19–22]. Це є інституційним відображенням академічних ідей у практиці міжнародної безпеки.

Особливу увагу слід приділити тому, як глобалізм трансформує саму війну. Передусім це озброєння економіки та енергетики, залежності в ланцюжках постачання й енергоресурсах стали інструментом шантажу, про що свідчить енергетична криза 2022 року після вторгнення рф. Додатковим виміром є кібер- та інформаційно-когнітивний фронт, де кібератаки, шпигунство та операції впливу стали невід’ємним супроводом бойових дій. Нарешті, відбувається фрагментація норм і стандартів шляхом просування авторитарними лідерами альтернативних платіжних систем, техностандартів і режимів контролю даних, що підриває універсальність міжнародного права.

Усе це особливо яскраво простежується на прикладі кейсу “рф–Україна”, де глобалістські амбіції путіна трансформувалися у прагнення ревізії світового порядку. По-перше, маємо справу з ревізіонізмом і правом сили, коли військова агресія підкріплюється енергетичним та інформаційним примусом, тобто класична реалізація озброєної взаємозалежності. По-друге, рф здійснює експорт нестабільності через гібридні інструменти, поєднуючи регулярну війну, проксіспроможності та “sharp power” для підриву згуртованості ЄС і НАТО. Нарешті, загроза була офіційно визнана: у 2022 році НАТО переорієнтувало оборонне планування на багатодоменне стримування рф, тоді як ЄС акцентував на стратегічній автономії й стійкості до гібридних загроз.

Однак якщо цю динаміку не зупиняти, наслідки можуть стати катастрофічними. Серед ключових ризиків – нормативний зсув, коли анексії й агресії стають “новою нормою”, підриваючи стримування і систему договорів. Додатково виникає каскад криз, від енергетичних і продовольчих шоків до ризику ядерної ескалації. Паралельно формується структурна кібер- та інформаційна нестабільність, коли постійні атаки нижче порогу колективної відповіді розмивають межу між миром і війною.

Попри значні напрацювання, існують і прогалини у знаннях. Потребує розвитку квантифікація “мережевої переваги”, а саме створення моделей вимірювання контролю над вузлами глобальних мереж та їхніх уразливостей. Бракує досліджень щодо ефективності контрвпливу, які могли б показати, які санкційні чи кіберактивні заходи працюють швидше й довше проти ревізіоністських держав. Не менш важливою є інтеграція кібер-, енерго- та інформаційної стійкості в оборонне планування, що потребує точних метрик і розподілу відповідальності між державами та приватними платформами.

Отже, глобалізм як фактор трансформації війни проявляється в нових форматах примусу, гібридних загрозах і ревізії міжнародних норм. Він робить світове середовище більш взаємопов’язаним, але водночас і більш уразливим. Саме це й вимагає від міжнародної спільноти пошуку нових механізмів стримування та протидії глобалістичним стратегіям авторитарних лідерів.

Глобалізм як фактор трансформації війни стає ключовим елементом сучасної

міжнародної безпеки, адже ідеологія взаємозалежності та практика інтегрованих ринків, мереж і норм радикально змінили логіку сили. Війна більше не обмежується традиційним полем бою, вирішальними центрами протистояння стають вузли глобальних мереж: фінансові, енергетичні, технологічні та інформаційні. Той, хто здатний контролювати такі вузли, отримує перевагу у впливі на перебіг конфліктів навіть без прямого застосування військової сили. Це призводить до трансформації самої форми війни: від коротких "кампаній" до довготривалих гібридних протистоянь, де межа між миром і війною стає розмитою.

Одним із головних проявів цієї трансформації є озброєна взаємозалежність, коли залежності від глобальних систем платежів, логістичних ланцюгів, мікроелектроніки та критичної сировини перетворюються на інструменти тиску у вигляді санкцій, експортного контролю чи "вимикачів" технологічних платформ. Іншим важливим аспектом є мережева багатодоменність, яка робить кіберпростір, космос, інформаційно-когнітивну сферу, морські маршрути та підводні кабелі рівноцінними театрами сучасної війни.

У сучасних умовах воєнно-політичної нестабільності політика безпеки потребує комплексного переосмислення та посилення в усіх ключових вимірах. Передусім важливим завданням стає забезпечення стійкості критичних мереж, від енергетичної інфраструктури й підводних кабелів до супутникових систем, що забезпечують глобальний зв'язок і навігацію. Це вимагає інтеграції багаторівневих систем кіберзахисту та протиповітряної оборони, здатних нейтралізувати як кібератаки, так і фізичні загрози. Не менш важливим є стратегічний курс на деризикацію та диверсифікацію глобальних ланцюгів постачання, що передбачає перенесення виробництв і критичних сегментів економіки до дружніх країн (friend-shoring), створення запасів рідкісних і стратегічних матеріалів, а також формування спільних економічних стандартів між союзниками.

Економічна оборона стає новою доктриною, що включає розширене використання санкційних інструментів, контроль над експортом і технологіями, правове переслідування держав-агресорів і боротьбу з обхідними схемами, через які намагаються нівелювати міжнародний тиск. Водночас ключове значення має інформаційна й когнітивна стійкість суспільств. Йдеться про створення власних інформаційних платформ, виробництво якісного контенту, розвиток прозорих стратегічних комунікацій і впровадження механізмів швидкого реагування на ворожі наративи, що мають на меті деморалізацію населення або дестабілізацію союзницької єдності.

Технологічна перевага також визначає рамку сучасної безпеки. Вона ґрунтується на інвестиціях у безпілотні системи, радіоелектронну боротьбу, протиповітряну оборону, штучний інтелект у сфері розвідки, а також на розвитку засобів протидії ворожим ракетам та дронам. Спільні програми досліджень і розробок із союзниками здатні забезпечити критично важливий технологічний прорив, який зміцнить відносини та підвищить обороноздатність. Нарешті, сучасна політика безпеки потребує оновлення інституційної бази, зокрема впровадження механізмів швидкого ухвалення коаліційних рішень та юридичного включення приватних провайдерів у систему безпеки, щоб гарантувати їхню інтеграцію у національні й міжнародні захисні архітектури.

Отже, наслідки для політики безпеки формують багатовимірну рамку дій, де поєднуються інфраструктурна стійкість, економічна та інформаційна оборона, технологічний прорив і гнучкі інституційні рішення. Це стає не лише запорукою протидії агресивним глобалістичним стратегіям, а й гарантією того, що демократичні суспільства збережуть свій суверенітет і стійкість у новій геополітичній реальності.

Глобалізм перетворив війну на мережеве змагання за контроль вузлів і стандартів, де успіх визначається не лише боєприпасами, а й здатністю управляти інтерфейсами економіки, технологій і наративів. Глобалістичні погляди лідерів, коли вони ревізіоністські, зрушують систему від універсальних правил до блокової конкуренції. Головна відповідь – це економічна

оборона плюс технологічне переозброєння та інституційна стійкість, що поєднує держави та приватних гравців у єдину архітектуру багатодоменного стримування.

Розглянемо із використанням методу стратегічного аналізу рамку кейсу "рф–Україна як наслідок дій лідера-глобаліста путіна". Ключовими ідеями цього кейсу є те, що путін діє як глобаліст-ревізіоніст, який прагне перекроїти світовий порядок не тільки військовою агресією, а й через багатовимірний вплив на міжнародну систему.

Розкриємо особливості кейсу "рф–Україна" як наслідок глобалістських амбіцій путіна.

Перша особливість – глобалістичний світогляд путіна: він поєднав імперську ідеологію з глобалістичним баченням росії як "центру альтернативної цивілізації"; путін не просто хоче контролювати Україну, він прагне переписати правила глобальної безпеки; ідеї "русского мира", "історичної місії росії" та "поліцентризму світу" стали інструментами глобальної ревізії.

Друга особливість – способи, якими рф намагається запровадити глобальні зміни у світовий безпековий порядок, а саме:

Військова сила як інструмент глобального тиску: агресія проти України стала прецедентом, що легалізує право сильного; демонстрація готовності до ядерного шантажу як засобу примусу Заходу.

Розмивання норм міжнародного права: заперечення суверенітету України підриває принципи, закладені в ООН; спроба нав'язати світові "право великих держав" на зони впливу.

Енергетичний глобалізм: використання газу, нафти, атомної енергетики як глобальної зброї; формування залежності ЄС від російських ресурсів як важеля контролю.

Когнітивно-інформаційний вплив: масштабна дезінформація та пропаганда через глобальні медіа та соцмережі; просування наративів про "занепад Заходу" і "право росії на історичне лідерство".

Союзи з антизахідними силами: поглиблення співпраці з Китаєм, Іраном, Північною Кореєю; використання BRICS як платформи для альтернативного світопорядку.

Підтримка гібридних режимів і тероризму: військові кампанії в Сирії, Африці (через "Вагнер"), Латинській Америці; створення хаосу як стратегії для ослаблення впливу США та ЄС.

Економічна та технологічна диверсифікація: просування відмови від долара (дедоларизація); інвестиції у власні цифрові платформи, кібероперації для зміни глобального кіберпорядку.

Ядерний глобалізм: постійне нагадування про "право росії" першою застосувати ядерну зброю; підрив існуючих систем контролю над озброєннями.

Третя особливість – наслідки для України та світу: війна рф проти України – це передусім наслідок глобалістської амбіції путіна змінити правила гри; Україна стала плацдармом зіткнення глобальних світових проєктів, а саме, авторитарно-глобалістичного (рф плюс союзники) та демократично-глобалістичного (Захід, НАТО, ЄС).

Якщо не зупинити рф, можливий каскадний ефект, а саме: повторні війни за "зони впливу" в Азії, Африці, Європі.

російсько-українська війна є яскравим прикладом того, як глобалістичні амбіції одного лідера трансформуються у пряму загрозу світовому безпековому порядку. Захопившись ідеями глобалізму у власному, викривленому трактуванні, він почав вибудовувати проєкт перекроювання світу, у якому росія має стати одним із ключових центрів впливу, здатним нав'язати власні правила гри іншим державам і народам. Це прагнення виражається у кількох головних способах, за допомогою яких росія намагається здійснювати глобальні зміни.

По-перше, використання військової сили стало основним і найбільш агресивним інструментом. росія застосувала воєнну агресію проти України як спосіб демонстрації сили та прагнення зламати принципи територіальної цілісності й суверенітету, закріплені у

міжнародному праві. Таким чином, кремль намагається показати, що глобальний порядок, створений після Другої світової війни та укорінений у Статуті ООН, можна ігнорувати, якщо це вигідно сильнішому гравцеві.

По-друге, енергетичний шантаж виступає важливим інструментом впливу на інші країни, зокрема європейські. росія десятиліттями використовувала поставки газу та нафти як засіб економічного і політичного тиску, формуючи залежність цілих держав від власних енергоресурсів. Така стратегія дозволяла кремлю не лише отримувати прибутки, а й впливати на рішення політичних еліт у Європі, які нерідко ставили економічні вигоди вище за безпекові ризики.

По-третє, інформаційно-пропагандистська експансія стала ще одним глобалістичним інструментом путіна. Через контрольовані медіа, соціальні мережі, агентів впливу росія поширює дезінформацію, підриває довіру до демократичних інституцій і сіє хаос у суспільствах західних країн. Це дозволяє кремлю ослаблювати єдність Заходу, формувати у населення сумніви в доцільності підтримки України, а також просувати власну картину світу, де росія зображується “форпостом боротьби з гегемонією США”.

По-четверте, втручання у внутрішні справи інших держав стало частиною цієї глобалістичної стратегії. кремль підтримує крайні політичні сили в Європі, фінансує радикальні рухи та намагається дестабілізувати виборчі процеси, аби зламати демократичні механізми ухвалення рішень. Це спрямовано на підрив легітимності європейських урядів і послаблення трансатлантичної єдності.

По-п’яте, економічна експансія й створення альтернативних інтеграційних проєктів також розглядаються москвою як інструмент глобального впливу. Ініціативи на кшталт Євразійського економічного союзу мають на меті формування альтернативи ЄС, тоді як співпраця з Китаєм та країнами Глобального Півдня покликана протиставити “колективному Заходу” новий блок держав. У цьому контексті росія намагається виступити “захисником багатополярності”, фактично прикриваючи власну агресію антизахідною риторикою.

По-шосте, ядерний шантаж став одним із найбільш небезпечних способів глобального тиску. Використовуючи свій ядерний арсенал як інструмент політичного залякування, путін намагається стримати Захід від більш рішучих кроків на підтримку України та водночас утвердити себе як лідера, здатного диктувати правила на глобальному рівні.

Усі ці методи свідчать, що путін мислить категоріями глобалістичного впливу, але в його розумінні глобалізм – це не інтеграція й співпраця, а агресивна експансія, підкорення та перекроювання міжнародного порядку під власні інтереси. Якщо такі амбіції не зупинити, світ може опинитися перед новою ерою хаосу, де сила стане важливішою за право, а слабкі держави знову будуть приречені на домінацію великих імперій.

Глобалістичні стратегії, що реалізуються світовими лідерами або наддержавами, становлять значну загрозу як для системи світової безпеки, так і для національних безпекових структур окремих країн. Їх небезпека полягає у масштабності впливу, здатності змінювати правила міжнародної взаємодії, а також у прагненні до домінування шляхом створення нових центрів сили чи підпорядкування існуючих.

До основних сучасних загроз для системи світової безпеки від застосування глобалістичних стратегій належать:

Руйнування існуючої архітектури міжнародних відносин. Глобалістичні стратегії часто ігнорують або підважують міжнародні норми та інститути, такі як ООН, ОБСЄ чи міжнародне право. Це спричиняє хаос у відносинах між державами, послаблює механізми колективної безпеки та створює “право сильного”. Приклад: політика росії після 2014 року, яка демонстративно нехтує Статутом ООН та Гельсінськими угодами.

Ескалація локальних конфліктів у глобальні кризи. Глобалістичні лідери використовують регіональні конфлікти як майданчик для реалізації глобальних амбіцій. Це веде до їхньої

інтернаціоналізації та втягування третіх країн у протистояння. Приклад: Сирія стала місцем конкуренції США, росії, Ірану, Туреччини, що вивело локальну війну на глобальний рівень.

Формування блокового протистояння та нових "холодних воєн". Стратегії глобалістів сприяють створенню нових альянсів і розколу світу на ворогуючі табори. Це підриває глобальну довіру й веде до нової гонитви озброєнь. Приклад: протистояння Заходу та росії й Китаю, що проявляється у санкційних війнах, технологічному відокремленні ("decoupling") та нарощуванні військових бюджетів.

Загроза глобальної ядерної та кібернестабільності. Лідери-глобалісти активно використовують погрози застосування ядерної зброї, а також кіберінструменти для тиску на інші держави. Це створює ефект невизначеності й постійної кризи, що підриває стабільність світової безпеки. Приклад: риторика рф про можливе застосування ядерної зброї у війні проти України, кібератаки Китаю та росії на західні держави.

До основних сучасних загроз для систем національної безпеки різних країн від застосування глобалістичних стратегій належать:

Підрив суверенітету держав. Глобалістичні стратегії передбачають проникнення у внутрішні справи країн через економічні, політичні чи інформаційні інструменти, що веде до втрати самостійності в ухваленні рішень. Приклад: використання росією "русского мира" для підриву внутрішньої стабільності сусідніх країн (України, Молдови, Грузії).

Економічна залежність та контроль. Використання глобальних економічних інструментів, таких як енергетична зброя, глобальні ланцюги постачання чи технологічна монополія, може зробити країну вразливою. Приклад: газова залежність ЄС від рф до 2022 року або залежність багатьох країн від китайських технологій 5G.

Інформаційно-когнітивний вплив. Глобалісти активно застосовують дезінформаційні кампанії, маніпуляції у соцмережах, культурну експансію, щоб змінювати ідентичність суспільств і впливати на їхню політичну волю. Приклад: втручання росії у вибори США (2016), активні інформаційні кампанії рф у Європі.

Мілітаризація конфліктів і локальні війни. Стратегії глобалістів часто передбачають створення "гарячих точок" для контролю над регіоном чи його дестабілізації. Приклад: війна рф проти України, яку кремль позиціонує як боротьбу з "колективним Заходом" за новий світовий порядок.

Знищення регіональної стабільності. Коли глобалістичний лідер розширює свою сферу впливу, він підриває регіональні системи безпеки, змушуючи сусідні країни витрачати ресурси на оборону та жити в умовах постійної загрози. Приклад: політика Китаю у Південно-Китайському морі, що загрожує безпеці країн АСЕАН і порушує баланс у регіоні.

Глобалістичні стратегії становлять системну загрозу як для світового порядку, так і для національної безпеки, оскільки вони спрямовані на злам існуючих правил, встановлення "права сили" та нав'язування нових ієрархій. Якщо такі стратегії не стримувати, вони здатні трансформувати міжнародні відносини у постійне поле конфліктів, де держави середнього та малого рівня залишаться беззахисними перед глобальними амбіціями великих гравців.

Сьогодні глобалістичні стратегії у військовій сфері та сфері безпеки становлять одну з найнебезпечніших загроз для міжнародної стабільності. Вони передбачають прагнення окремих лідерів чи державних еліт нав'язати власне бачення світового порядку, використовуючи військову силу, економічний тиск, інформаційно-психологічний вплив і технологічні ресурси.

Висновок (Conclusion)

Глобалізм дедалі очевидніше постає як один із ключових факторів трансформації війни та системи міжнародної безпеки. Сучасні збройні конфлікти вже не обмежуються класичними військовими операціями, а розгортаються у форматі гібридних протистоянь, що поєднують

кібернетичні, економічні та інформаційно-психологічні компоненти. У цьому контексті глобалізм перестає бути лише економічним чи культурним явищем: він стає активним фактором, який визначає нові умови війни, формує центри сили та створює можливості для окремих лідерів формувати конфліктні сценарії на регіональному й глобальному рівнях.

Особливу роль у цьому процесі відіграють лідери-глобалісти, які прагнуть змінити світовий порядок відповідно до власних амбіцій. Використовуючи історичні наративи, ідеологічні претензії, економічні ресурси та технологічні інструменти, вони легітимізують агресію й створюють зони нестабільності, які швидко виходять за межі національних кордонів.

Такі глобалістичні стратегії несуть серйозні загрози як світовій, так і національній безпеці. На глобальному рівні вони підривають міжнародні норми, ескалують регіональні конфлікти до рівня глобальних криз, провокують нові блоки протистояння й посилюють ризики ядерних і кібернетичних атак. На національному рівні вони ставлять під загрозу суверенітет держав, посилюють економічну залежність, відкривають простір для маніпуляцій інформацією та формують хронічну дестабілізацію.

У таких умовах протидія глобалістичним стратегіям вимагає комплексних і превентивних заходів. Світове співтовариство має зміцнювати міжнародно-правові механізми відповідальності, розвивати оборонні союзи, застосовувати санкції та економічну деризикацію, формувати стійкість до дезінформації та захищати критичні технології. Важливо також оновлювати інститути колективної безпеки та залучати приватних гравців, які контролюють ключові елементи глобальної інфраструктури.

Війна росії проти України є показовим прикладом того, як глобалістичні амбіції лідера перетворюють локальний конфлікт на глобальну загрозу. путін намагається не лише контролювати Україну, а й змінити міжнародний порядок через військову агресію, економічний шантаж, дезінформаційні кампанії та стратегічні союзи. Цей кейс підтверджує багатовимірність сучасних війн і демонструє, що класична військова сила сьогодні завжди супроводжується глобальними, гібридними та інформаційними інструментами.

Отже, глобалістичні лідери та їхні стратегії є критично важливими факторами сучасної трансформації війни. Вони створюють нові джерела конфліктів, руйнують існуючі механізми безпеки та посилюють нестабільність як на глобальному, так і на локальному рівні. Протидія цим загрозам потребує інтегрованого підходу, який поєднує юридичні, військові, економічні, інформаційні та технологічні інструменти, а також скоординовану взаємодію між державами та міжнародними організаціями. Лише такий підхід дозволить ефективно стримувати агресивних глобалістичних акторів, запобігати масштабним війнам і забезпечувати стабільність світового порядку.

Глобалізм у XXI столітті вже не є суто економічною чи культурною категорією – він став структурою впливу на простір безпеки, у якому національні армії змушені діяти в умовах постійного втручання транснаціональних факторів. Сучасні війни, від російсько-української до конфлікту Ізраїль–ХАМАС та потенційної ескалації між Індією й Пакистаном, демонструють, що глобальні потоки капіталу, технологій, інформації та ідеологій перетворюються на механізми воєнного впливу, часто в обхід класичних норм міжнародного права. Україна нині перебуває на перетині глобалістичних протиріч: між технологічними центрами сили, між цивілізаційними блоками, між ліберальними ринками і авторитарними військовими економіками. Завдання ЗС України – зберегти воєнний суверенітет у глобально взаємопов’язаному світі, де кожна технологічна чи фінансова залежність може бути використана проти нас.

Нейтралізація негативного впливу глобалізму на воєнну безпеку України потребує системних і асиметричних рішень. Першочерговим напрямом є формування автономного оборонно-технологічного циклу, що передбачає мінімізацію залежності від зовнішніх постачальників критичних озброєнь, безпілотних систем, засобів зв’язку, навігації та розвідки.

Для цього необхідно розбудувати повний цикл виробництва безпілотних систем, від елементної бази до бойового програмного забезпечення, створити військово-промислові кластери у глибинних районах країни та розвивати національну школу військових технологій у співпраці з оборонними університетами. Це забезпечить підвищення бойової стійкості у випадку блокування або затримки міжнародних поставок.

Ключовим викликом глобалізованого середовища є збереження кіберсуверенітету та стійкості військового управління. Україна має створити кіберсили та єдине кіберкомандування збройних сил із власними науковими та оперативними підрозділами, розробити національні протоколи шифрування, захищені від закладок глобальних виробників, і забезпечити наявність автономного резервного управління військами на випадок масштабних кібератак. Лише повна стійкість до глобальних кібервійн гарантує здатність вести бойові дії без втрати управління.

Окремим напрямом є розвиток асиметричної стратегії протидії глобальним центрам сили. Україна має зберігати стратегічну ініціативу навіть у разі обмежених ресурсів, спираючись на концепцію "рішучої асиметрії", засновану на швидкості, інтелекті, маскуванні та автономії дій. Це передбачає створення мережецентричних угруповань безпілотних систем, інтеграцію штучного інтелекту для бойового управління та розвиток системи оперативного аналізу даних у реальному часі. Такий підхід дозволить компенсувати дисбаланс сил за рахунок технологічної гнучкості й розумного використання простору.

Глобальні актори активно ведуть когнітивні операції, спрямовані на деморалізацію військ та суспільства, тому необхідно забезпечити контроль когнітивного простору і підвищення психологічної стійкості. Для цього доцільно створити Сили когнітивного впливу Збройних Сил України, розробити воєнну інформаційну доктрину та впровадити системну протидію іноземним інформаційно-психологічним операціям у співпраці з партнерами НАТО. Моральна стійкість і контроль над власним інформаційним простором є такими ж важливими, як і контроль над територією.

Ще одним критичним напрямом є розвиток військової енергетичної автономії. Українські війська мають бути здатні забезпечувати безперервність бойових дій навіть у випадку повного руйнування зовнішніх енергопостачальних ліній. Для цього потрібне створення мобільних енергетичних платформ, локальних мікромереж, систем накопичення енергії та енергетично ефективних зразків озброєння. Це гарантує незалежність операцій від зовнішніх шоків та підвищує мобільність угруповань.

Глобалізм впливає і на воєнно-дипломатичний вимір. Україна має використовувати переваги глобальних структур безпеки, не втрачаючи при цьому стратегічної суб'єктності. Це передбачає поглиблення військової інтеграції з НАТО за збереження операційної самостійності Збройних Сил України, створення регіональних форматів оборонного співробітництва на осі Балтія – Чорне море – Каспій і активну участь у міжнародних місіях стабілізації. Така політика формує власний голос України в архітектурі глобальної безпеки.

Важливим чинником довготривалої стійкості є розвиток системи військової освіти та стратегічного мислення. Необхідно підготувати командирів нового покоління, здатних мислити у категоріях глобальної війни, асиметрії та когнітивного впливу. Для цього слід реформувати програми Національного університету оборони, створити військові аналітичні центри (think tank) та заснувати школу когнітивного командування. Війни майбутнього виграють ті, хто швидше розуміє середовище, а не ті, хто має більші ресурси.

Оборонна економіка також має стати фактором національної незалежності. Україна має формувати воєнно-економічну модель, засновану на внутрішньому виробництві, стратегічних резервах і гнучкій логістиці подвійного призначення. Це мінімізує вплив глобальних фінансових гравців і забезпечить самодостатність у постачанні армії всім необхідним під час тривалої війни.

Отже, глобалізм є не лише джерелом ресурсів, а й системою ризиків. Він формує нову епоху воєн, у якій перемагають не маса, а інтелект, швидкість і стійкість. Завдання Збройних Сил України сьогодні – не відгороджуватися від світу, а створити власну модель участі у глобальному середовищі, у якій держава є не об'єктом, а суб'єктом сили. Ця модель має бути асиметричною, розумною і рішучою та здатною діяти швидше, глибше та точніше, ніж будь-яка централізована структура глобальної влади. Саме такий підхід забезпечить воєнний суверенітет України у глобалізованому світі та гарантує збереження державності у нову епоху воєн.

Подальші дослідження у сфері глобалізму та воєнної безпеки мають зосереджуватися на поглибленому аналізі трансформації війни під впливом глобалістичних стратегій, особливо у контексті зростання ролі ревізіоністських лідерів і використання війни як інструмента впливу.

Глобалізм створив середовище, в якому сила більше не вимірюється лише чисельністю армій чи розміром бюджету, вона визначається здатністю організацій і держав швидко адаптуватися до мережевих ризиків, управляти взаємозалежностями і захищати когнітивний простір. Перехід від уявного "світового порядку" до стану асиметрії безпеки – це не відхід від глобалізації, а її логічне продовження: взаємозалежності породжують нові способи впливу та конфлікту. Для держав (особливо для України) це означає необхідність комплексної трансформації систем національної безпеки, від структури збройних сил до інструментів кіберзахисту, енергетичної політики й інформаційної стратегії.

Конфлікт інтересів (Conflict of Interest)

Одним із авторів статті є голова редколегії. Для уникнення конфлікту інтересів редакційний процес здійснював заступник голови редколегії Олександр Дейнега.

Використані джерела

1. Morgenthau, Hans J. (1960). *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*. (3rd ed.). Alfred A. Knopf; Cambridge University Press & Assessment.
2. Beck, Ulrich. (1992). *Risk Society: Towards a New Modernity*. SAGE Publications.
3. Held, David; McGrew, Anthony; Goldblatt, David; Perraton, Jonathan. (1999). *Global Transformations: Politics, Economics and Culture*. Stanford University Press.
4. Wallerstein, Immanuel. (1974). *The Modern World-System I: Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*. Academic Press.
5. Stiglitz, Joseph E. (2002). *Globalization and Its Discontents*. W. W. Norton & Company.
6. Kissinger, Henry. (2014). *World Order*. Penguin Press.
7. Brzezinski, Zbigniew. (2004). *The Choice: Global Domination or Global Leadership*. Basic Books.
8. Bauman, Zygmunt. (2000). *Liquid Modernity*. Polity Press.
9. Harari, Yuval Noah. (2018). *21 Lessons for the 21st Century*. Jonathan Cape.
10. Huntington, Samuel P. (1996). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Simon & Schuster.
11. Schwab, Klaus. (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.
12. Beck, Ulrich. (2006). *The Cosmopolitan Vision*. Polity Press.
13. Castells, Manuel. (2010). *The Rise of the Network Society*. (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
14. Held, David; Kaya, Ayse. (Eds.). (2007). *Global Inequality: Patterns and Explanations*. Polity Press.
15. Khanna, Parag. (2016). *Connectography: Mapping the Future of Global Civilization*. Random House.
16. Горбулін, В. П., Качинський, А. Б. (2019). *Стратегічне планування в системі національної безпеки України*. НІСД.
17. Ліпкан, В. А. (2020). *Глобалізація та національна безпека: теоретико-методологічні*

засади. Фенікс.
18. Бекешкіна, І. Е. (2018). (Ред.). *Україна в глобалізованому світі: виклики і можливості*. Фонд “Демократичні ініціативи”.
19. Гринько, Д. В. (2022). Глобалізація і трансформація міжнародної безпеки у XXI столітті. *Вісник Нац. ун-ту оборони України*, *3* (68).
20. Robertson, Roland. (1992). *Globalization: Social Theory and Global Culture*. Sage Publications.
21. Oleinik, Anton. (2024). *A Comparative Analysis of Political and Media Discourses about Russia’s Invasion of Ukraine.* Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-51154-7. SpringerLink.
22. Jakupec, Viktor. (2024). *The West’s Response to the Ukraine War: Military Struggles, NATO Challenges, and the Re-imagining of Global Politics.* Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-83428-8. SpringerLink
23. Struk, Nataliya; Prokop, Maryana; Struk, Oleksandra. (2025). *The Economics of Russia’s War in Ukraine: Impact Analysis of Economic Policy and Finance.* Routledge. https://www.routledge.com
24. Luckham, Robin. (2025). *War and Peace in Ukraine and in Gaza: A Comparative Analysis.* Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-92151-3. SpringerLink
25. Flamer, Netanel (Nati). (2025). *The Hamas Intelligence War against Israel.* Cambridge Univ. Press. Bar-Ilan University.
26. Davis, Zachary S. (ed.). (2011). *The India-Pakistan Military Standoff: Crisis and Escalation in South Asia.* Palgrave Macmillan. SpringerLink.
27. Mohan, Surinder. (2022). *Complex Rivalry: The Dynamics of India-Pakistan Conflict.* University of Michigan Press. https://doi.org/10.3998/mpub.12195673. press.umich.edu
28. Raghavan, Pallavi. (2020). *Animosity at Bay: An Alternative History of the India–Pakistan Relationship, 1947–1952.* Hurst & Co. HURST.
29. Wirsing, Robert G. (1998). *India, Pakistan, and the Kashmir Dispute: On Regional Conflict and its* Resolution. St Martin’s Press.
30. Merriam-Webster. *“Globalism”.* Merriam-Webster Dictionary. https://www.merriam-webster.com/dictionary/globalism.
31. Salles, A. (2017). *“Negotiations of the New World: The Entry of the United States into the ‘Global Age’”.* University of Hertfordshire, ePrints. (розділ про термін “globalism/globalisation”). https://uhra.herts.ac.uk/id/eprint/16100/1/A.%20Salles-Thesis%20final%20version%20corrected.pdf.

References

1. Morgenthau, H. J. (1960). *Politics among nations: The struggle for power and peace*. (3rd ed.). Alfred A. Knopf; Cambridge University Press.
2. Beck, U. (1992). *Risk society: Towards a new modernity.* SAGE Publications.
3. Held, D., McGrew, A., Goldblatt, D., & Perraton, J. (1999). *Global transformations: Politics, economics and culture.* Stanford University Press.
4. Wallerstein, I. (1974). *The modern world-system I: Capitalist agriculture and the origins of the European world-economy in the sixteenth century.* Academic Press.
5. Stiglitz, J. E. (2002). *Globalization and its discontents.* W. W. Norton & Company.
6. Kissinger, H. (2014). *World order.* Penguin Press.
7. Brzezinski, Z. (2004). *The choice: Global domination or global leadership.* Basic Books.
8. Bauman, Z. (2000). *Liquid modernity.* Polity Press.
9. Harari, Y. N. (2018). *21 lessons for the 21st century.* Jonathan Cape.
10. Huntington, S. P. (1996). *The clash of civilizations and the remaking of world order.* Simon & Schuster.

11. Schwab, K. (2016). *The fourth industrial revolution.* World Economic Forum.
12. Beck, U. (2006). *The cosmopolitan vision.* Polity Press.
13. Castells, M. (2010). *The rise of the network society* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
14. Held, D., & Kaya, A. (Eds.). (2007). *Global inequality: Patterns and explanations.* Polity Press.
15. Khanna, P. (2016). *Connectography: Mapping the future of global civilization.* Random House.
16. Horbulin, V. P., & Kachynskyi, A. B. (2019). *Stratehichne planuvannia v systemi natsionalnoi bezpeky Ukrainy* [Strategic planning in the system of national security of Ukraine]. NISD.
17. Lipkan, V. A. (2020). Globalization and national security: Theoretical and methodological principles. Feniks.
18. Bekeshkina, I. E. (Ed.). (2018). *Ukraina v hlobalizovanomu sviti: Vyklyky i mozhlyvosti* [Ukraine in a globalized world: Challenges and opportunities]. Fund "Demokratychni Initsiatyvy."
19. Hrynko, D. V. (2022). Globalization and transformation of international security in the 21st century. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy, 3* (68).
20. Robertson, R. (1992). *Globalization: Social theory and global culture.* Sage Publications.
21. Oleinik, A. (2024). *A comparative analysis of political and media discourses about Russia's invasion of Ukraine.* Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-51154-7
22. Jakupec, V. (2024). *The West's response to the Ukraine war: Military struggles, NATO challenges, and the re-imagining of global politics.* Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-83428-8
23. Struk, N., Prokop, M., & Struk, O. (2025). *The economics of Russia's war in Ukraine: Impact analysis of economic policy and finance.* Routledge.
24. Luckham, R. (2025). *War and peace in Ukraine and in Gaza: A comparative analysis.* Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-92151-3
25. Flamer, N. (2025). *The Hamas intelligence war against Israel.* Cambridge University Press.
26. Davis, Z. S. (Ed.). (2011). *The India-Pakistan military standoff: Crisis and escalation in South Asia.* Palgrave Macmillan.
27. Mohan, S. (2022). *Complex rivalry: The dynamics of India-Pakistan conflict.* University of Michigan Press. https://doi.org/10.3998/mpub.12195673
28. Raghavan, P. (2020). *Animosity at bay: An alternative history of the India–Pakistan relationship, 1947–1952.* Hurst & Co.
29. Wirsing, R. G. (1998). *India, Pakistan, and the Kashmir dispute: On regional conflict and its resolution.* St. Martin's Press.
30. Merriam-Webster. (n.d.). *Globalism.* In *Merriam-Webster dictionary.* https://www.merriam-webster.com/dictionary/globalism
31. Salles, A. (2017). *Negotiations of the new world: The entry of the United States into the "global age".* University of Hertfordshire. https://uhra.herts.ac.uk/id/eprint/16100/1/A.%20Salles-Thesis%20final%20version%20corrected.pdf/

Globalism and the New Era of Warfare: From World Order to Security Asymmetry

Oleksandr Syrskyi
Candidate of Military Sciences
Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine
03168, Povitrianykh Syl avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: sirsk_os@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6396-7559

Oleh Semenenko
Honoured Figure of Science and Technology of Ukraine
Doctor of Military Sciences, Professor
Deputy Commandant of the Central Research Institute
of the Armed Forces of Ukraine for Scientific Work
The Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl avenue, 28 B, Kyiv, Ukraine
e-mail: aosemenenko@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6477-3414

Andrii Lebedenko
Deputy Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine
Office of the Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine
03168, Povitrianykh Syl avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: a.lebedenko@mil.ua
ORCID: 0009-0002-3332-1591

Anatolii Loishyn
Doctor of Philosophy (PhD)
Deputy Commandant Military Institute
of Taras Shevchenko National University of Kyiv for Scientific Work
03189, Yulii Zdanovskoi Street, 81, Kyiv, Ukraine
e-mail: aloishyn@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2769-9336

"When the world order collapses, the question is not who will win the war, but who will be able to create a new balance…"
Henry Kissinger

"Globalisation is not only integration, but also the multiplication of risks that do not recognise state borders..."
Ulrich Beck

Abstract. Today, globalism signifies not only integration, but also the interpenetration of risks, where informational, energy, economic, technological and cognitive dependencies become instruments of influence in the global struggle for power. The collapse of the traditional "world order" and the intensification of security asymmetry create conditions in which states are forced to respond not only to military, but also to systemic hybrid threats that encompass the political, economic, informational and technological dimensions. The russian-Ukrainian war has become the clearest manifestation of the post-globalist era, in which the very notion of stability in the international security system is being dismantled. russia's aggression against Ukraine has exposed the crisis of global institutions, demonstrated the impotence of the UN and the Security Council, and destroyed the myth of the "inevitability of peace" in an interdependent world. The war has shown that globalism, instead of creating common rules for coexistence, has generated a network of dependencies that aggressors have learned to weaponise through energy blackmail, information operations, technological isolation, and economic pressure. Thus, the main aim of the article is to explore in detail the transformation of the concept of "globalism", to define its evolution throughout history and its impact on the "world order" and the state of global security, as well as to outline the main ways of reducing the negative effects of globalist trends and globalist leaders on Ukraine today. The main

results of the article are as follows: it explores the emergence and historical transformation of the concept of "globalism", and provides a chronological table tracing the formation of this term; a range of factors has been identified that demonstrate tendencies toward concessions or cautious policies in confronting globalist leaders; the key terms related to the topic of globalism in the sphere of global and national security are outlined and generalised; the main stages of the shift from "world order" to "security asymmetry" are described; the core characteristics of the role of globalist leaders in the global security environment are defined. The materials of the article may be useful for military theorists and practitioners involved in the development of modern warfare strategies; security and defence analysts studying the transformation of armed conflicts; researchers in the field of war philosophy, military history, and international relations; as well as policymakers and military leaders engaged in shaping defence policy and military doctrines.

Keywords: asymmetric security, military and political situation, military security, wars and armed conflicts, globalistics, globalism, hybrid wars, globalist leaders, global security environment, defence capability, defence-industrial complex, national security, criteria of defence sufficiency, national security, technological advantages, strategic analysis.